ZSKR/2026/1306/pta

ZŠ KRESTOVA

PREVENTIVNÍ PROGRAM

pro školní rok 2026/2027

www.zskrestova.cz

PREVENTIVNÍ PROGRAM

č. j.: ZSKR/2026/1306/pta

Preventivní program pro školní rok 2026/2027 je vypracován v souladu s platnými právními předpisy na základě příslušných metodických pokynů a slouží jako základní pomůcka pro preventivní aktivity v naší základní škole během celého školního roku. Za jeho sestavení odpovídá školní metodik prevence. Na realizaci Preventivního programu se podílí celý pedagogický sbor, rodiče, instituce a organizace, které se zabývají prevencí rizikových projevů chování. Koordinaci a vyhodnocení realizace Preventivního programu zajišťuje školní metodik prevence. Na základě výsledků evaluace je Preventivní program každý rok aktualizován a přizpůsoben současnému stavu a potřebám školy.

OBSAH

1. Charakteristika školy 2
2. Zhodnocení školního roku 2025/2026 3
3. Cíle, koordinace, propagace, vzdělávání pedagogů, spolupráce s odborníky, metody práce 8
4. Harmonogram aktivit ve školním roce 2026/2027 12
5. Evidence aktivit a sledování jejich efektivity 16
6. Přílohy 17
P1. Vlastní rámcový program 18
P2. Program primární prevence Etický kompas 19
P3. Besedy s Městskou policií Ostrava 22
P4. Třídní hodiny 24
P5. Třídní pravidla 26
P6. Projekt Malí a velcí kamarádi 27
P7. Seznam doporučené literatury a webových odkazů 28
P8. Krizový plán: záškoláctví 30
P9. Krizový plán: kouření tabákových výrobků a elektron. cigaret 31
P10. Krizový plán: alkohol 32
P11. Karta KID – karta k identifikaci špatného zacházení s dětmi 33

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Název školy	Základní škola a mateřská škola Ostrava-Hrabůvka, Krestova 36A, příspěvková organizace
Adresa školy	Krestova 1387/36A, 700 30 Ostrava-Hrabůvka
E-mail	zskrestova@zskrestova.cz
Webová stránka	www.zskrestova.cz
Telefon	596 713 298
Ředitelka školy	Mgr. Věra Rymiecová
Zástupce statutárního orgánu	Mgr. Lucie Fialová
Zástupce ředitele školy	Mgr. Lenka Vařáková
Výchovný poradce	Mgr. Monika Dluhošová
Školní metodik prevence	Mgr. Inge Čechová
Školní psycholog	Mgr. Adéla Ziegelbauerová

Naše škola vytváří inspirativní, bezpečné a podnětné prostředí pro všestranný rozvoj žáků. Jsme bilingvní školou a Fakultní školou Ostravské univerzity. Zaměřujeme se nejen na kvalitní vzdělávání, včetně bilingvní výuky některých předmětů, ale také na podporu talentu, jazykových dovedností, sportu, umění, moderních technologií a duševní pohody žáků.

Poskytujeme pestrou nabídku kroužků – sportovní, badatelské, výtvarné, hudební, jazykové.

Zapojujeme se do mnoha projektů, od městských až po evropské. Tyto projekty nám poskytují finance pro bezplatné vedení klubů, vzdělávání pedagogů, dětí a žáků, pokrývají z části také finanční prostředky na zabezpečení nových učeben a jejich materiálního vybavení pro moderní výuku.

Při pořádání školních akcí (vánoční jarmark, Dětská pouť, Den pro mou třídu, školní koncert) spolupracujeme s rodiči.

Pro formování respektujícího vztahu dětí ke starší generaci je velmi podnětná spolupráce našich žáků s Domovy pro seniory Sluníčko a Ledax a také se členy Senior klubu při DK Akord. Mezigenerační hřiště, Relax zóna a Meditační zahrada v areálu naší školy vytvářejí příjemné a podnětné prostředí pro pestrou škálu mezigeneračních aktivit, jako jsou společné zahradničení, čtení, badatelské aktivity či společenská setkání dětí a seniorů.

Významným přínosem pro pozitivní školní klima je také efektivně a smysluplně fungující žákovský parlament, který je sám iniciátorem a organizátorem několika celoškolních akcí. Již šestým rokem jsme zapojeni do projektu Pébéčko, v němž žáci sami navrhují, rozhodují, přispívají k rozvoji školy prostřednictvím školního participativního rozpočtování. Vydáváme školní časopis Kasač.

Prevence rizikového chování je nedílnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu školy. Jejím cílem je vytváření bezpečného a podnětného prostředí, podpora zdravého životního stylu, posilování pozitivního klimatu ve třídách a předcházení nežádoucím projevům chování žáků. Škola usiluje o systematickou a dlouhodobou práci v oblasti primární i specifické prevence, a to prostřednictvím vlastních aktivit i ve spolupráci s odbornými institucemi. Součástí této oblasti je také cílená podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, nadaných žáků a žáků s nárokem na poskytování jazykové přípravy.

Při preventivních aktivitách nespoléháme jen na externí organizace. Náš projekt Malí a velcí kamarádi je úspěšnou prevencí šikany a příkladem podpory a cíleného budování dobrých a respektujících vztahů napříč ročníky.

ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVIŠTĚ	Zástupce statutárního orgánu	Mgr. Lucie Fialová
	Výchovný poradce	Mgr. Monika Dluhošová
	Školní metodik prevence	Mgr. Inge Čechová
	Školní psycholog	Mgr. Adéla Ziegelbauerová
	Školní speciální pedagog	Bc. Barbora Polohová, Mgr. Karolína Kubáňová
	Kontakt na školní poradenské pracoviště a konzultační hodiny jsou uvedeny na webových stránkách školy, v žákovských knížkách nebo průkazech žáka.	
	Poskytuje metodickou, informační a poradenskou podporu pedagogům, asistentům pedagoga, žákům a zákonným zástupcům v oblasti prevence rizikových projevů chování, speciálních vzdělávacích potřeb žáků a dalších oblastí týkajících se výchovně vzdělávacího procesu.	
	Vede spisovou agendu a evidenci speciálně vzdělávacích potřeb žáků a výskytu rizikových projevů chování na naší škole.	
	Reaguje na obsah online schránky důvěry.	
	Úzce spolupracuje s vedením školy.	
	Schází se pravidelně 1krát měsíčně nebo podle aktuální situace.	

2. ZHODNOCENÍ ŠKOLNÍHO ROKU 2025/2026

Aktivity primární a specifické prevence

Také v tomto školním roce jsme pokračovali v ověřených aktivitách primární prevence. Důraz byl kladen zejména na budování pozitivního třídního a školního klimatu a na podporu osobnostního a sociálního rozvoje žáků.

Realizovali jsme aktivity podporující sounáležitost v rámci třídních kolektivů i celé školy, například projekt Malí a velcí kamarádi, celoškolní projekt Adventní čas na Krestovce, participativní projekt Pébéčko na Krestovce, oslavu Dne dětí Dětská pouť, loučení s žáky 9. ročníku či aktivní zapojení žáků do Dne otevřených dveří a Klubu předškoláčků.

Pozornost jsme věnovali také rozvoji prosociálního chování v osobních vztazích i ve veřejném životě, posilování interpersonální a sociální empatie a podpoře mezigeneračních vztahů. V průběhu roku proběhly

aktivity se seniory. Žáci se zapojili také do charitativních projektů, například finančním darem Nadaci na pomoc zvířatům v Ostravě-Porubě, prostřednictvím Srdíčkových dnů a sbírky Český den proti rakovině.

Stěžejními tématy specifické primární prevence byly šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií. Většina preventivních aktivit byla zaměřena na osobnostní rozvoj jednotlivce – budování vhodných copingových strategií, rozvoj sociálních dovedností, podporu emocionální stability, pozitivního vztahu k sobě samému a odolnosti vůči zátěži i skupinovému tlaku.

Tradiční lekce Etického kompasu, které vedou lektoři o. p. s. Pavučina, jsme v tomto školním roce doplnili o program Oáza, určený žákům 3.–8. ročníku. Deset stanovišť bylo zaměřeno na fyzické i duševní uvolnění, odpočinek a osobní rozvoj. Děti si prostřednictvím zážitkových aktivit vyzkoušely různé způsoby, jak zpomalit, uvolnit napětí, zvládat stres a pečovat o vlastní psychickou pohodu. Program byl žáky velmi dobře přijat a ocenili zejména jeho zážitkové pojetí.

Pro žáky 8. a 9. tříd jsme zařadili také interaktivní čtyřhodinový program Není duše jako duše organizace Spirála Ostrava. V bezpečném prostředí se věnovali rozdílům mezi duševním zdravím a nemocí, zamýšleli se nad tím, co ovlivňuje jejich psychickou pohodu, pracovali se skutečnými příběhy a získali praktické informace o možnostech pomoci a podpory, a to jak ve svém okolí, tak v online prostředí.

Dalším programem zaměřeným na podporu zdravého životního stylu byl projekt Zdravá 5. Žáci si nejen prohloubili základní informace o výživě, ale především si je vyzkoušeli uplatnit v konkrétních situacích – při přípravě svačinek ve školní kuchyňce, plánování jídelníčku nebo simulovaném nakupování.

Činnost školního poradenského pracoviště

Školní poradenské pracoviště (ŠPP) se scházelo pravidelně jednou měsíčně. Akutní případy byly konzultovány telefonicky, e-mailem nebo na operativně svolaných schůzkách. Školní psycholog poskytoval žákům a zákonným zástupcům individuální či skupinové konzultace jeden den v týdnu (ve čtvrtek), v období od 1. února do 30. dubna pak dva dny v týdnu (v pondělí a ve čtvrtek). Ve spolupráci se speciálním pedagogem nebo třídním učitelem organizoval podle potřeby intervence a preventivní aktivity ve třídách.

Během roku proběhla anonymní dotazníková šetření zaměřená na klima ve třídách. Žáci měli možnost vyjádřit se k pocitu bezpečí a ke vztahům ve třídě. Výsledky potvrdily dílčí problémy, které byly již dříve podchyceny. Na jejich řešení nadále cíleně pracovali třídní učitelé ve spolupráci s vedením školy, ŠPP, dalšími pedagogy a rodiči.

Na webových stránkách školy je k dispozici anonymní schránka důvěry FaceUp (dříve Nenech to být). Žáci tuto možnost využívají jen minimálně a dávají přednost osobnímu kontaktu – nejčastěji se obracejí na třídní učitele nebo členy ŠPP.

Podněty žáků i rodičů škola vždy bere vážně a snaží se je řešit bezodkladně. V průběhu roku se jednalo zejména o případy záškoláctví, narušených vztahů v některých třídních kolektivech, šikany a kyberšikany, projevů agrese, nerespektování nastavených pravidel, nevhodného či vulgárního vyjadřování a dalších forem rizikového chování. Pozornost byla věnována také případům souvisejícím s duševním zdravím a psychickou nepohodou žáků, včetně situací vyžadujících zvýšenou podporu a odbornou intervenci.

V závažnějších případech škola úzce spolupracovala s externími odborníky a institucemi, zejména s OSPOD, pedagogicko-psychologickou poradnou a Policií ČR.

Podpora pedagogů a rodičů

Pedagogičtí pracovníci i rodiče byli v září seznámeni s Preventivním programem školy pro daný školní rok. Pedagogům byly prostřednictvím e-mailu poskytnuty materiály, odkazy a doporučená literatura, které mohli využít při plánování třídnických hodin, tvorbě třídních pravidel i při rozvíjení pozitivního klimatu ve třídách a celé škole.

Na webových stránkách školy má ŠPP vlastní záložku s informacemi pro žáky, rodiče i pedagogy, včetně kontaktů na organizace poskytující krizovou pomoc. Výraznou novinkou tohoto školního roku bylo vytvoření samostatné záložky Rodičovská zóna, která nabízí praktické a ověřené materiály pro rodiče, kteří chtějí své děti podporovat a bezpečně je provázet současným světem. K dispozici jsou doporučené články, videa, podcasty, infografiky a další materiály věnované zejména duševnímu a emočnímu zdraví dětí, bezpečnému pohybu v digitálním prostředí, výchově a vzájemné komunikaci.

V průběhu roku jsme v Rodičovské zóně nabídli například dokument WhatsApp, kámo?, besedu o laskavém rodičovství v rámci Týdne za dětství bez násilí a webinář To nevymažeš, který připravilo Safer Internet Centrum ČR. Ten se věnoval obsahu, který děti sdílejí na sociálních sítích, včetně intimních materiálů, a možným negativním dopadům takového sdílení na jejich život.

Pro rodiče vznikl také článek Roblox a děti: co by měli rodiče vědět, připravený na základě ověřených a relevantních zdrojů, a materiál Desatero digitální rovnováhy.

V rámci Týdne pro digitální Česko jsme rodičům nabídli také webinář Jak provázet děti digitálním světem. Účastníci získali informace o tom, jak technologie ovlivňují vývoj dětí, jak s nimi o online prostředí otevřeně komunikovat, jak nastavovat zdravé hranice a jak přispět k jejich bezpečí v digitálním světě.

Vzdělávání metodika prevence

Školní metodik prevence se kromě samostudia účastnil odborných vzdělávacích aktivit. Absolvoval workshop Filozofie výchovy a vzdělávání v moderní době. Pro oblast osobnostní a sociální výchovy byly přínosné také poznatky ze semináře Výchova ke ctnostem – karty ctností pro děti.

Téma využívání mobilních telefonů a umělé inteligence bylo předmětem konference Mobily a AI ve škole – jak na smysluplná pravidla?, kterou pořádala organizace Jules a Jim. Inspiraci a praktické materiály pro preventivní aktivity přinesla také Road show – konference o výuce online bezpečnosti a digitálního wellbeingu v mateřských školách a na 1. stupni základních škol.

Program Všech pět pohromadě

V rámci hodin Výchovy k občanství v 7. ročníku realizoval školní metodik prevence program Všech pět pohromadě, zaměřený na rozvoj duševní gramotnosti a posilování dovedností důležitých pro péči o vlastní psychickou pohodu. Součástí programu byla témata spojená se zvládáním stresu, porozuměním vlastním emocím, komunikací a vyhledáním pomoci v náročných životních situacích.

V závěrečném hodnocení žáci oceňovali zejména praktické aktivity a možnost vyzkoušet si konkrétní techniky pro zklidnění, soustředění a zvládání náročných situací, například různá dechová cvičení, techniky uzemnění a prvky mindfulness. Většina z nich uvedla, že by program doporučila také svým spolužákům.

V příštím školním roce budeme v realizaci Všech pět pohromadě v 7. ročníku pokračovat. Chceme tak žákům dlouhodobě poskytovat praktické nástroje pro zvládání stresu a náročných situací, podporovat jejich schopnost rozpoznávat a pojmenovávat emoce, pečovat o duševní zdraví a vědět, kdy a na koho se obrátit s žádostí o pomoc.

Zhodnocení

Krátkodobé cíle stanovené v Preventivním programu školy pro školní rok 2025/2026 byly splněny. Škola systematicky rozvíjela oblast prevence rizikového chování a vytvářela žákům bezpečné a podnětné prostředí podporující jejich osobnostní růst, zdravý životní styl a odpovědný přístup k vlastnímu chování. Významnou součástí prevence byla spolupráce s odbornými institucemi, rodiči, žáky a pedagogy, která přispěla k včasnému zachycení a efektivnímu řešení vzniklých problémů.

Aktivita	*Termín*	*Cílová skupina*	*Realizuje/zodpovídá*
ETICKÝ KOMPAS			
1. ročník: 1. Ze školky do školy 2. Buďme kamarádi 2. ročník: 1. Všichni za jednoho! 2. Nebezpečí a jak na něj 3. ročník: Kamarádi 4. ročník: Když nesvítí obrazovka 5. ročník: Dobrodružství v internetových mořích 6. ročník: Jiná nemoc, šikana 7. ročník: Předsudky 8. ročník: Rozhodování	únor–duben	žáci 1.–8. ročníku	o.p.s. Pavučina *organizuje I. Čechová*
AIDS-VZTAHY-SEX			
prevence rizikového sexuálního chování	únor	žáci 9. ročníku	o.p.s. Pavučina *organizuje I. Čechová*
OÁZA			
Deset stanovišť zaměřených na fyzické i duševní uvolnění, odpočinek a osobní rozvoj. Pomáhá dětem zpomalit, zvládat stres a rozvíjet dovednosti pro psychickou pohodu zážitkovou formou.	duben	žáci 3.–9. ročníku	o.p.s. Pavučina *organizuje I. Čechová*
NENÍ DUŠE JAKO DUŠE			
primární prevence v oblasti duševního zdraví, interaktivní 4hodinový program	září	žáci 8. a 9. ročníku	Spirála Ostrava, z.ú. *organizuje I. Čechová*
TŘÍDNÍ HODINY			
podpora sounáležitosti a soudržnosti třídního kolektivu, cílená práce se skupinovou dynamikou	cca 1x měsíčně	žáci 1.–9. ročníku	třídní učitelé *metodické vedení I. Čechová*
TŘÍDNÍ PRAVIDLA			
podpora sounáležitosti a soudržnosti třídního kolektivu	září	žáci 1.–9. ročníku	třídní učitelé *metodické vedení I. Čechová*

Aktivita	*Termín*	*Cílová skupina*	*Realizuje/zodpovídá*
PROJEKT MALÍ A VELCÍ KAMARÁDI			
podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima, prevence šikany	průběžně během roku	žáci 1. a 9. ročníku	třídní učitelé příslušných tříd
DEN PRO MOU TŘÍDU			
propojení rodiny a školy, podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima, mezigenerační spolupráce	listopad	žáci 1.–9. ročníku	celý pedagogický sbor *hlavní organizátor* *I. Čechová*
VÁNOČNÍ JARMARK			
propojení rodiny a školy, podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima	listopad	žáci, rodiče, veřejnost	celý pedagogický sbor *organizace* *D. Kořenková*
ŠKOLNÍ SPORTOVNÍ TURNAJE			
podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima	průběžně během roku	žáci 1.–9. ročníku	Š. Zezulková M. Zemánek P. Kohn
DĚTSKÁ POUŤ – OSLAVA DNE DĚTÍ			
podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima	červen	žáci 1.–9. ročníku	celý pedagogický sbor, rodiče *hlavní organizátor* *K. Bartková*
LOUČENÍ S DEVÁŤÁKY			
podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima	červen	žáci 1.–9. ročníku	celý pedagogický sbor (zejména třídní učitelé 1. a 9. ročníku) *hlavní organizátor* *K. Bartková*
PÉBÉČKO NA KRESTOVCE			
participativní rozpočtování, podíl na rozvoji školy, podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima	září–listopad	žáci 4.–9. ročníku	celý pedagogický sbor, žákovský parlament *hlavní organizátor* *M. Sekelová*
MEZIGENERAČNÍ SPOLUPRÁCE			
prosociální chování ve vztazích a ve veřejném životě, sociální empatie	průběžně během roku	žáci 1.–9. ročníku	vyučující zapojených tříd, vedení školy *hlavní organizátor* *K. Bartková*
FINANČNÍ DAR NADACI NA POMOC ZVÍŘATŮM			
žáci přispívají z prostředků získaných na vánočním jarmarku a sami rozhodují, komu bude finanční dar předán, prosociální chování ve vztazích a ve veřejném životě, sociální empatie	leden	žáci 1.–9. ročníku	žákovský parlament *hlavní organizátor* *M. Sekelová*

3. CÍLE, KOORDINACE, PROPAGACE, VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ, SPOLUPRÁCE S ODBORNÍKY, METODY PRÁCE

3.1 CÍLE PREVENTIVNÍHO PROGRAMU PRO ŠKOLNÍ ROK 2026/2027

1. Pokračovat v realizaci ověřených aktivit primární prevence zaměřených na podporu duševního zdraví, wellbeingu a zdravého životního stylu (program primární prevence *Etický kompas* pro 1.–9. ročník, program *Zdravá 5* a další).
2. Posilovat pozitivní třídní a školní klima prostřednictvím aktivit podporujících spolupráci, respekt, důvěru a sounáležitost jak v rámci třídních kolektivů, tak celé školy.
3. Podporovat prosociální chování a rozvoj sociálních dovedností – vést žáky k empatii, ohleduplnosti a zodpovědnosti v osobních vztazích i ve společnosti.
4. Realizovat pravidelnou evaluaci školního a třídního klimatu prostřednictvím anonymních dotazníkových šetření v 1. a 3. čtvrtletí.
5. Včas identifikovat nezdravé vztahy a vztahové problémy v třídních kolektivech a ve spolupráci se školní psycholožkou a speciálními pedagožkami realizovat cílenou intervenci a preventivní práci v daném kolektivu.
6. Zajistit rozvoj duševní gramotnosti žáků – v 7. ročníku prostřednictvím půlročního programu NÚDZ *Všech pět pohromadě* a v 8. ročníku prostřednictvím čtyřhodinového programu *Není duše jako duše* organizace Spirála Ostrava
7. Pokračovat v edukaci rodičů prostřednictvím *Rodičovské zóny* na webových stránkách školy.

3.2 KOORDINACE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT VE ŠKOLE, GARANT PROGRAMU A JEHO SPOLUPRACOVNÍCI

Za koordinaci preventivních aktivit ve škole zodpovídá školní metodik prevence. Školní metodik prevence se podílí na přípravě Preventivního programu pro daný školní rok a jeho realizaci ve škole.

Školní metodik prevence spolupracuje s výchovným poradcem, školním psychologem, třídními učiteli a ostatními pedagogy, metodikem prevence v PPP, s odborníky a institucemi zabývajícími se problematikou rizikových projevů chování.

Garantem Preventivního programu pro daný školní rok je ředitelka školy.

3.3 PROPAGACE: SEZNÁMENÍ PEDAGOGICKÉHO SBORU S FILOZOFIÍ PROGRAMU A ZAANGAŽOVÁNÍ VŠECH PEDAGOGŮ DO JEHO REALIZACE

Pedagogický sbor je informován o hlavních přístupech a obsahu aktualizovaného Preventivního programu v září daného školního roku (e-mail, webové stránky školy, tištěná podoba dokumentu k dispozici ve sborovně).

Preventivní program 2026/2027 je zveřejněn na webových stránkách školy v září 2026.

3.4 VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ

Další vzdělávání pedagogů je realizováno formou školení, např. NIDV, KVIC. Jsou preferovány vzdělávací akce zaměřené na práci s třídním kolektivem, wellbeing, posilování pozitivního klimatu ve školní třídě, kybernetickou bezpečnost, formativní hodnocení, a také další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání, prevence školní neúspěšnosti, rozpoznání nadaných a mimořádně nadaných žáků a následný rozvoj jejich nadání.

Školní metodik prevence koordinuje vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikových projevů chování.

Školní metodik prevence zajišťuje a předává pracovníkům školy odborné informace o problematice rizikových projevů chování, o nových trendech ve vzdělávání, o nabídkách programů, o změnách v související legislativě, o metodách a formách specifické a nespecifické primární prevence (webové stránky školy, letáky ve sborovně, provozní porady, individuální konzultace, metodické schůzky).

Od září 2020 mají pedagogové k dispozici aktualizovaný Program proti šikanování.

3.5 METODICKÉ, UČEBNÍ MATERIÁLY A DALŠÍ POMŮCKY

Materiály z oblasti prevence rizikových projevů chování jsou pedagogům k dispozici v místnosti školního poradenského pracoviště. Aktuální informace, edukativní články, základní dokumenty a kontakty jsou zveřejněny na webových stránkách školy v záložce Školní poradenské pracoviště.

V příloze Preventivního programu je uveden seznam doporučených informačních zdrojů a aktivit z oblasti prevence rizikových projevů chování, včetně webových odkazů a doporučené literatury. Důležitou podporou pro pedagogy je také bohatě zásobená učitelská knihovna s odbornou literaturou zaměřenou například na formativní hodnocení, podporu wellbeingu, třídní klima a další oblasti související s výchovně-vzdělávací činností.

V letošním školním roce byla nově zřízena také složka na Google Disku, kde pedagogové najdou formuláře, dokumenty, webové odkazy a doporučenou literaturu týkající se prevence rizikových projevů chování, podpory wellbeingu a dalších souvisejících oblastí.

3.6 SPOLUPRÁCE S ODBORNÍKY A ORGANIZACEMI

Poradenské služby ve spolupráci s výchovným poradcem, školním psychologem, školním metodikem prevence a speciálními pedagogy zajišťují odborníci a instituce zaměřené na prevenci rizikových projevů chování (*seznam v tabulce*).

PPP Ostrava okresní metodik prevence	Mgr. Kateřina Puterová Telefon: 605 397 594 E-mail: katerina.puterova@ppp-ostrava.cz
	Mgr. Petra Chudá Telefon: 553 810 768 E-mail: petra.chuda@ppp-ostrava.cz
	Mgr. Jakub Macošek Telefon: 553 810 769 E-mail: jakub.macosek@ppp-ostrava.cz
	Pedagogicko-psychologická poradna 7. listopadu 1123, 708 00 Ostrava-Poruba www.ppp-ostrava.cz
Městská policie Ostrava	pracoviště Ostrava-Jih, A. Kučery 31, telefon: 596 712 293 centrum prevence Ostrava-Jih, A. Kučery 31, telefon: 595 781 324 www.mpostrava.cz
Policie ČR	obvodní oddělení Ostrava-Hrabůvka Dr. Martínka14, 700 30 Ostrava–Hrabůvka Telefon: 596 785 101 www.policie.cz/clanek/obvodni-oddeleni-policie-ostrava-hrabuvka.aspx
OSPOD Odbor sociálně právní ochrany dětí	Úřad městského obvodu Ostrava-Jih Horní 791/3 700 30 Ostrava-Hrabůvka odloučené pracoviště Provaznická 1244/62 Telefon: 599430403 https://ovajih.ostrava.cz/cs/radnice/urad/odbor-socialne-pravni-ochrany-deti
Pavučina, o. p. s.	Bořivojova 620/29 718 00 Ostrava-Kunčičky Telefon: 607 117 120 www.pavucina.net
Centrum pro rodinu a sociální péči z. s. Středisko RODINA	Syllabova 19 703 86 Ostrava-Vítkovice Telefon. 731 625 618 E-mail: mfridrichova@prorodiny.cz http://www.prorodiny.cz/
Anabell poruchy příjmu potravy	Sokolská třída 2587/81, 70200 Ostrava, Moravská Ostrava Telefon: 602 236 457 www.anabell.cz
Renarkon, o. p. s.	Mariánskohorská 29/1328, 702 00 Ostrava - Mor. Ostrava Telefon: 595 782 122, 595 627 005 http://www.renarkon.cz/
Linka bezpečí	Telefon: 116 111 www.linkabezpeci.cz

Rodičovská linka	Telefon: 840 111 234, 606 021 021 www.rodicovskalinka.cz
FaceUp on-line schránka důvěry	https://www.faceup.com/
e-bezpečí	http://www.e-bezpeci.cz
lékaři (psychiatři)	MUDr. Foltýnová Marie, Na Hradbách 4, Moravská Ostrava Telefon: 596 127 612
	MUDr. Matys Jaroslav, Zdeňka Chalabaly 3041/2, Ostrava-Bělský Les Telefon: 596 768 656
	MUDr. Pavlíková Kristýna, 17. listopadu 1790, Ostrava-Poruba Telefon: 597 373 280, 597676 281
	MUDr. Vaníková Gabriela, Opavská 962/39, Ostrava-Poruba Telefon: 596 973 212-3
dětští kliničtí psychologové	Mgr. Bartáková Mrowetz Michaela, SNP 4, Ostrava-Zábřeh Telefon: 596 783 707, 608 959 030
	PhDr. Ivanová Marie, Dr. Martínka 7, Ostrava-Hrabůvka Telefon: 595 703 378
	PhDr. Friesová Ilona, Kafkova 8, Moravská Ostrava Telefon: 596 638 567, 605 241 634
	Mgr. Jemelková Eva, Sokolská tř. 51, Moravská Ostrava Telefon: 596 114 783
	PhDr. Krásná Jelena, Milíčova 8, Moravská Ostrava Telefon: 596 116 700
	PhDr. Mrkvicová Ludmila, Na Hradbách 4, Moravská Ostrava Telefon: 596 127 613
	Mgr. Navrátilová Halina, 28. října 38, Moravská Ostrava Telefon: 596 124 400
	PhDr. Niliusová Jiřina, B. Martinů, Ostrava-Poruba Telefon: 596 628 439

3.7 METODY A FORMY PRÁCE

Při realizaci prevence využíváme pestré metody a formy práce:

- besedy s učiteli nebo odborníky, diskuse
- metody vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí
- formativní hodnocení
- párová a skupinová práce ve třídě
- třídnické hodiny
- individuální přístup k žákům, konzultace učitelů
- mezitřídní a celoškolní projekty
- žákovský parlament
- sportovní turnaje
- ozdravné pobyty, školy v přírodě a turistické kurzy
- hudební vystoupení
- hudební, recitační, výtvarné a dramatické soutěže
- oborové soutěže
- osvětová a poradenská činnost členů školního poradenského pracoviště

3.8 AKTIVITY V OBLASTI PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÝCH PROJEVŮ CHOVÁNÍ

Aktivity zaměřené na poskytování informací žákům v rámci výchovně vzdělávacího procesu, aktivity zaměřené na cílené formování zdraví prospěšných postojů a hodnot	Zdraví, zdravý životní styl, primární prevence rizikových projevů chování (netolismus, nomofobie), poruchy příjmu potravy, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, šikana, vandalismus, návykové látky, projevy netolerance, xenofobie, dopravní výchova. *Vlastní rámcový program příloha č. 1 + Harmonogram aktivit 4.1 a 4.2*
Volnočasové aktivity, nepovinné předměty	*Odstavec 4.4*
Osvětová a poradenská činnost poskytovaná přímo ve škole nebo ve spolupráci s odborníky či specializovanými zařízeními	Etický kompas o. p. s. Pavučina, Městská policie Ostrava, oddělení prevence *Harmonogram aktivit 5.1 a 5.2*

3.9 FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Placené preventivní programy externích subjektů hradí zákonní zástupci žáků. Některé aktivity jsou zdarma nebo jsou hrazeny z projektů. Využíváme nabídky preventivních programů, které jsou zdarma např. díky dotaci Statutárního města Ostravy. Metodické a učební materiály pro pedagogy a DVPP financuje škola z vlastního rozpočtu nebo z projektů.

4. HARMONOGRAM AKTIVIT VE ŠKOLNÍM ROCE 2026/2027

AKTIVITY PRO ŽÁKY			
Aktivita	*Termín*	*Cílová skupina*	*Realizuje/zodpovídá*
ETICKÝ KOMPAS			
v 1. ročníku 1 lekce v 2.–8. ročníku 2 lekce	bude upřesněno	žáci 1.–8. ročníku	Pavučina, o.p.s. *organizuje I. Čechová*
AIDS-VZTAHY-SEX			
prevence rizikového sexuálního chování	bude upřesněno	žáci 9.ročníku	Pavučina, o.p.s. *organizuje I. Čechová*
NENÍ DUŠE JAKO DUŠE			
primární prevence v oblasti duševního zdraví, interaktivní 4hodinový program	říjen	žáci 8.ročníku	Spirála Ostrava, z.ú. *organizuje I. Čechová*
BESEDY S MĚSTSKOU POLICIÍ			
osobní bezpečí, bezpečí v silničním provozu, právní vědomí, mimořádné krizové události, šikana	bude upřesněno	žáci 1.–9. ročníku	Městská policie Ostrava, oddělení prevence *organizuje I. Čechová*

AKTIVITY PRO ŽÁKY			
Aktivita	*Termín*	*Cílová skupina*	*Realizuje/zodpovídá*
TŘÍDNICKÉ HODINY			
podpora sounáležitosti a soudržnosti třídního kolektivu, cílená práce se skupinovou dynamikou	cca 1x měsíčně	žáci 1.–9. ročníku	třídní učitelé *metodické vedení* *I. Čechová*
TŘÍDNÍ PRAVIDLA			
podpora sounáležitosti a soudržnosti třídního kolektivu	září	žáci 1.–9. ročníku	třídní učitelé *metodické vedení* *I. Čechová*
PROJEKT MALÍ A VELCÍ KAMARÁDI			
podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima, prevence šikany	průběžně během roku	žáci 1. a 9. ročníku	třídní učitelé příslušných tříd
DEN PRO MOU TŘÍDU			
propojení rodiny a školy, podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima, mezigenerační spolupráce	listopad	žáci 1.–9. ročníku	celý pedagogický sbor *hlavní organizátor* *I. Čechová*
VÁNOČNÍ JARMARK, ADVENTNÍ ČAS NA KRESTOVCE			
propojení rodiny a školy, podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima	prosinec	žáci, rodiče, veřejnost	celý pedagogický sbor *organizace* *D. Kořenková, I. Čechová*
ŠKOLNÍ SPORTOVNÍ AKTIVITY			
podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima	průběžně během roku	žáci 1.–9. ročníku	Š. Zezulková M. Zemánek P. Kohn
DĚTSKÁ POUŤ – OSLAVA DNE DĚTÍ			
podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima	červen	žáci 1.–9. ročníku	celý pedagogický sbor, rodiče *hlavní organizátor* *K. Bartková*
LOUČENÍ S DEVÁŤÁKY			
podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima	červen	žáci 1.–9. ročníku	celý pedagogický sbor (zejména třídní učitelé 1. a 9. ročníku) *hlavní organizátor* *K. Bartková*
PÉBÉČKO NA KRESTOVCE			
participativní rozpočtování, podíl na rozvoji školy, podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima	září–listopad	žáci 4.–9. ročníku	celý pedagogický sbor, žákovský parlament *hlavní organizátor* *K. Bartko*
MEZIGENERAČNÍ SPOLUPRÁCE			
prosociální chování ve vztazích a ve veřejném životě, sociální empatie	průběžně během roku	žáci 1.–9. ročníku	vyučující zapojených tříd, vedení školy *hlavní organizátor* *K. Bartková*

SPOLEČNÉ AKTIVITY PRO ŽÁKY A JEJICH RODIČE			
Aktivita	*Termín*	*Cílová skupina*	*Realizuje/zodpovídá*
SLAVNOSTNÍ VÍTÁNÍ PRVŇÁČKŮ			
projekt Malí a velcí kamarádi	1. září	žáci 1. a 9. ročníku	třídní učitelé 1. a 9. ročníku *organizuje vedení školy*
DEN PRO MOU TŘÍDU			
propojení rodiny a školy, podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima, mezigenerační spolupráce	listopad	žáci, rodiče	celý pedagogický sbor *hlavní organizátor* *I. Čechová*
VÁNOČNÍ JARMARK			
propojení rodiny a školy, podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima	prosinec	žáci, rodiče, veřejnost	celý pedagogický sbor *organizace* *D. Kořenková*
VÁNOČNÍ KONCERT			
propojení rodiny a školy, podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima	bude upřesněno	žáci, rodiče, veřejnost	*hlavní organizátor* *Mgr. L. Vařáková*
DĚTSKÁ POUŤ – OSLAVA DNE DĚTÍ			
podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima	červen	žáci 1.–9. ročníku	celý pedagogický sbor, rodiče *hlavní organizátor* *K. Bartková*

AKTIVITY PRO RODIČE			
Aktivita	*Termín*	*Realizuje*	*Forma*
INFORMAČNÍ SERVIS PRO RODIČE			
Seznámení s Preventivním programem, Programem proti šikanování, konzultačními hodinami školního metodika prevence a výchovného poradce, seznam kontaktů na instituce a společnosti poskytující pomoc v oblasti rizikových projevů chování dětí.	září	I. Čechová	webové stránky školy zskrestova.cz
SEZNÁMENÍ RODIČŮ SE ŠKOLNÍM ŘÁDEM A PRAVIDLY PRO HODNOCENÍ …			
Rodiče podepisují na úvodní třídní schůzce, že byli seznámení se Školním řádem a Pravidly pro hodnocení …	7. září	třídní učitelé	úvodní třídní schůzky, webové stránky školy
INDIVIDUÁLNÍ KONZULTACE			
propojení rodiny a školy, podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima	v průběhu školního roku	všichni pedagogové	konzultační hodiny kontakty na webu školy
EDUKACE RODIČŮ			
propojení rodiny a školy, podpora sounáležitosti a soudržnosti v rámci celé školy, pozitivní školní klima	v průběhu školního roku	I. Čechová ve spolupráci s členy ŠPP a vedením školy	*Rodičovská zóna* na webových stránkách školy

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY PRO ŽÁKY

Škola realizuje řadu zájmových kroužků a klubů cíleně zaměřených na smysluplné využívání volného času.

Pohyb je základ zdravého životního stylu, a proto nabízíme širokou škálu sportovních aktivit, které děti nejen pobaví, ale i udrží ve formě. Naše nabídka v letošním školním roce: tenis, stolní tenis, florbal, judo, plavání.

Pro zvídavé děti, které rády objevují a zkoumají, jsou připraveny kroužky, kde mohou získat nové vědomosti a dovednosti. Naše nabídka: Klub objevitelů, Multimediální klub, Geoturistický klub, kroužek Tajemství přírody, Matematika pro deváťáky, Něco navíc z M a Čj pro žáky 3. ročníku.

Pro žáky 7.–9. ročníku nabízíme přípravu na Cambridge zkoušky PET, která jim umožní rozvíjet své znalosti angličtiny a připravit se na mezinárodně uznávanou jazykovou zkoušku.

Pro všechny, kteří rádi tvoří, kreslí, vyrábějí, hrají nebo píší, jsou připraveny kreativní a umělecké aktivity. Děti mohou rozvíjet svou fantazii, tvořivost, praktické dovednosti i schopnost vyjádřit vlastní nápady. V nabídce je keramika, výtvarný kroužek, školní časopis a dramatický kroužek.

Také milovníci hudby si mohou vybrat z několika možností. Nabízíme dětské pěvecké sbory Koťata a Liščata při ZUŠ a ve spolupráci se Základní uměleckou školou Leoše Janáčka v Ostravě-Vítkovicích také výuku hry na hudební nástroje přímo v prostorách naší školy. Děti se mohou věnovat například hře na housle, flétnu, keyboard, klavír či kytaru. Nabídku doplňují čtyři dětské cimbálové muziky – Kordulka, Fidlíci, Šmidlíci a Skřípci.

Škola pořádá během školního roku jednorázové školní akce: sportovní turnaje (vybíjená, florbal, sálová kopaná, stolní tenis), hudební a recitační soutěže, jazykové soutěže (angličtina), návštěvy divadel, kin, koncertů a výstav, edukační programy ve Světě techniky Ostrava, v GVUO, v galerii PLATO, matematické soutěže (Pythagoriáda, Matematický Klokan, Logická olympiáda), dějepisné, zeměpisné a biologické olympiády, olympiádu v českém jazyce, školní výlety, exkurze, knihovnické lekce, ekologické aktivity (OZO, programy v ZOO Ostrava), vánoční jarmark, vánoční koncert, loučení s deváťáky.

Žáci 1. stupně vyjíždějí 1krát ročně na čtrnáctidenní ozdravný pobyt. V rámci žákovské mobility projektu Erasmus+ realizujeme pro žáky 2. stupně výměnné pobyty (Španělko, Portugalsko).

PREVENTIVNÍ AKTIVITY V RÁMCI VÝUKY (PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, UČIVO JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTŮ)

1. STUPEŇ prvouka, vlastivěda, přírodověda, třídní hodiny	Důraz je kladen na zvyšování sebevědomí žáků, rozvoj osobnosti, vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou, zdravý životní styl, životosprávu, řešení stresu, komunikativní dovednosti, řešení konfliktů, schopnost klást otázky, vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“, vzájemnou pomoc, spolupráci ve skupině, schopnost vyhledat pomoc, na úctu, sebeúctu, důvěru, pravidla soužití mezi žáky, mezi žáky a učiteli. *Vlastní rámcový program příloha č. 1*

2. STUPEŇ výchova ke zdraví, výchova k občanství, přírodopis, třídnické hodiny	Pozornost je věnována zejména pravidlům soužití ve skupině (prevence šikany), tréninku aktivního naslouchání, toleranci k menšinám a jiným názorům (rasismus, extremismus), vyrovnání se s neúspěchem, obraně před manipulací, postojům k návykovým látkám, právnímu vědomí, sexuální výchově. *Vlastní rámcový program příloha č. 1*

PREVENTIVNÍ AKTIVITY ZAMĚŘENÉ NA VYBRANÉ PROBLÉMOVÉ ŽÁKY

Průběžně sledujeme konkrétní podmínky a situace ve třídě z hlediska rizik, výskytu rizikových projevů chování a uplatňujeme různé formy a metody umožňující včasné zachycení ohrožených dětí (zodpovídá třídní učitel, výchovný poradce, školní metodik prevence, vedení školy).

Porušování školního řádu, týkajícího se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy a na akcích pořádaných školou, je klasifikováno jako hrubý přestupek a jsou vyvozeny patřičné sankce definované ve školním řádu. Stejně tak vstup do školy nebo na akci pořádanou školou pod vlivem návykové látky je hodnocen jako hrubé porušení školního řádu. Jsou sledovány i další rizikové projevy chování: šikana, kyberšikana, vandalismus, brutalita, projevy rasismu, intolerance apod. Při jejich zjištění jsou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

1. individuální pohovor se žákem
2. jednání s rodiči na úrovni výchovné komise
3. doporučení kontaktu s odborníky
4. v případě nezájmu rodičů uvědomění odboru sociálně-právní ochrany dětí, v případě dealerství oznámení Policii ČR

V případě zvláště hrubých opakovaných slovních a úmyslných fyzických útoků žáka vůči zaměstnancům školy nebo školského zařízení nebo vůči ostatním žákům oznámí ředitel školy tuto skutečnost odboru sociálně-právní ochrany dětí, jde-li o nezletilého, a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl.

5. EVIDENCE AKTIVIT A SLEDOVÁNÍ JEJICH EFEKTIVITY

Školní metodik prevence vede evidenci rizikových projevů chování ve škole (Deník školního metodika prevence), jednou za rok zpracovává hodnocení Preventivního programu. Eviduje realizaci veškerých aktivit primární prevence na škole. Zpětnou vazbu o kvalitě a přínosu aktivit primární prevence získává na základě dotazníků, anket a rozhovorů s žáky, rodiči a pedagogy. Preventivní aktivity a evidenci rizikových projevů chování vykazuje školní metodik prevence v Systému evidence preventivních aktivit (SEPA) tak, jak je požadováno oblastním metodikem prevence. Díky tomuto, v evropském měřítku, unikátnímu systému jsou získávána kvalitní a srovnatelná data o stavu prevence v českém školství.

6. PŘÍLOHY

1. Vlastní rámcový program
2. Program Etický kompas
3. Besedy s Městskou policií Ostrava
4. Třídní hodiny
5. Třídní pravidla
6. Projekt Malí a velcí kamarádi
7. Seznam doporučené literatury a webových odkazů
8. Krizový plán: Záškoláctví
9. Krizový plán: Kouření tabákových výrobků a elektronické cigarety
10. Krizový plán: Alkohol
11. Karta KID – karta k identifikaci špatného zacházení s dětmi

P1. VLASTNÍ RÁMCOVÝ PROGRAM

Příloha č. 1

Ročník	*Předmět*	*Téma*
1.	Prvouka	Na koho se mohu obrátit? Zdraví
2.	Třídní hodina Prvouka	Na koho se mohu obrátit? Zdraví
3.	Prvouka	Kouření, alkohol(ismus)... Zdraví
4.	Vlastivěda Přírodověda	Mezilidské vztahy Zdraví
5.	Přírodověda	Návykové látky. Mám právo...
6. – 7.	Výchova ke zdraví	Závislost. Kouření a alkohol Vztahy: Sexualita. Vhodné chování a komunikace Kyberšikana Zdravý životní styl Právo a pomoc Posílení osobnosti
	Výchova k občanství	Právo Osobnost Vztahy: Komunikace. Sexualita
8.	Výchova ke zdraví	Závislost. Kouření a alkohol. Drogy Vztahy: Sexualita Vhodné chování a komunikace. Asertivita Kyberšikana Zdravý životní styl Právo a pomoc Posílení osobnosti
	Výchova k občanství	Právo Osobnost Vztahy: Komunikace Rasismus
9.	Výchova ke zdraví	Návykové látky a prevence Netolismus. Gambling Vztahy: Sexualita Vhodné chování a komunikace Kyberšikana Zdravý životní styl Právo a pomoc Posílení osobnosti
	Výchova k občanství	Právo Osobnost Xenofobie, rasismus, projevy netolerance

P2. PROGRAM PRIMÁRNÍ PREVENCE ETICKÝ KOMPAS

Příloha č. 2

NEBEZPEČÍ A JAK NA NĚJ! (1. STUPEŇ)

Už velmi malé děti se mohou dostat do situací, ve kterých jim hrozí nebezpečí – kontakty s nebezpečnými lidmi na ulici, internetu, přes telefon či dokonce zneužívání v rodině. Děti se hravou formou seznámí s různými rizikovými situacemi a samy navrhnou, jak mají v daných situacích správně reagovat.

BUĎME KAMARÁDI (1. STUPEŇ)

Pro děti jsou kamarádské vztahy důležité, ale zároveň prochází různými těžkostmi, se kterými se teprve učí vyrovnávat. Program má dětem pomoci ukázat důležité principy pro dobré kamarádství a formou simulací dát určitá vodítka, jak reagovat, když dochází k ubližování od spolužáků. Prostřednictvím sociálních her se děti naučí pozitivním reakcím. Formou her děti samy přijdou na to, že kamarádi jsou důležitější než mobil a přátelství, úsměv a láska je důležitější než perly.

VŠICHNI ZA JEDNOHO (1. STUPEŇ)

V třídním kolektivu děti tráví velkou část svého času. Proto je pro ně důležité, aby spolu uměly vycházet, učily se vzájemnému respektu a přijetí. Cílem programu je v interaktivních hrách podpořit vztahy napříč třídním kolektivem, učit děti klást správné otázky a vzájemně se respektovat.

HURÁ ŠKOLA (1. STUPEŇ)

Heslo, které dětem mnohdy moc neříká. Náš program pomáhá dětem nalézat pozitivní aspekty povinné školní docházky, podněcuje a podporuje v dětech vytrvalost v překonávání překážek, nabízí k vyzkoušení kreativní metody učení. Ve škole tráví děti velkou část dne a učí se v ní nejen novým poznatkům, ale také vztahům – s dospělými i s vrstevníky. Toto vše může vyvolávat v životě dětí různé problémy. Děti formou dotazníků, vzájemné spolupráce a her samy najdou pozitivní přístup a řešení jednotlivých problematických oblastí, především v učení a vzájemných vztazích.

UŠETŘIT NEBO UTRATIT? (1. STUPEŇ)

V tomto věku se děti začínají rozhodovat o tom, jak naloží s vlastními penězi (darovanými či z kapesného) a je tedy důležité usměrňovat jejich vztah k nim. V programu si děti formou her a dotazníků uvědomí vlastní postoj k nakládání s penězi. Jsou inspirovány k vděčnosti a k rozumnému investování peněz.

KDYŽ NESVÍTÍ OBRAZOVKA (1. STUPEŇ)

V naší společnosti patří moderní technologie (PC, mobil…) neodmyslitelně k člověku. Děti s nimi vyrůstají od útlého věku. Na vědomé úrovni málokdo z nás přemýšlí nad tím, co s námi neustálá přítomnost a používání těchto technologií může dělat. V našem programu dostávají děti příležitost nahlédnout pod pokličku

vlastních postojů k moderním technologiím. Mají příležitost si uvědomit, zda je využívají ke svému prospěchu nebo zda už tyto technologie začínají nad nimi "vládnout". Vedeme děti k uvědomění si vlastní zodpovědnosti ve využívání mobilů a počítačové techniky.

KDYŽ SE KOUKNU DO ZRCADLA, CO VIDÍM? (1. STUPEŇ)

Tlak na fyzický vzhled je i u menších dětí čím dál silnější. Přidá-li se k tomu předpubertální nezralost a povrchnost, stává se téma vzhledu důvodem k ponižování či nízkému sebevědomí. Program má odkrýt podstatu vzhledu a krásy, povzbudit k vnímání celé osobnosti člověka a oceňovat na prvním místě jiné hodnoty než jen vzhled.

DOBRODRUŽSTVÍ V INTERNETOVÝCH MOŘÍCH (1. STUPEŇ)

Děti tráví na internetu významnou část svého času. Téma je provází mapováním možných úskalí, motivuje k osobní reflexi a tvořivému přístupu při „plavbě bezpečnou cestou“. Interaktivně pracujeme s příčinami a důsledky základních forem kyberšikany. Žáci konfrontují své povědomí a postoje s příběhy současné praxe. Důraz je kladen na včasné předcházení rizikům kyberšikany.

SÍLA SLOVA (2. STUPEŇ)

Slova mají velkou moc v našich životech. Každý z nás touží po ocenění, pochvale a povzbuzení. Většinou (a děti vám o tom můžou vyprávět) se však setkáváme s urážkami, odmítnutím, ponižováním. V tomto programu dáváme dětem možnost prožít sílu pozitivních slov a motivujeme je, aby ji co nejvíce využívaly i v jejich každodenních setkáních a vztazích.

JINÁ NEMOC – ŠIKANA (2. STUPEŇ)

Pokud někdo nechce onemocnět chřipkou, sportuje, zdravě se stravuje a otužuje se. Šikana je “jiná nemoc” – je to nemoc kolektivu. Pokud nemá kolektiv onemocnět “šikanou” musí hledat způsoby, jak tomu předcházet. Program má za cíl podpořit vztahy napříč kolektivem – což je jedno z mnoha preventivních opatření před “jinou nemocí”. Děti v programu společně hledají možnosti jak různými způsoby této “nemoci kolektivu” předcházet. Vykomunikují si, co je pro jejich vztahy ve třídě tou správnou prevencí.

TRABLE DOSPÍVÁNÍ (2. STUPEŇ)

Dospívání je období mnoha změn, vnitřního zmatku, experimentů, získávání nových zkušeností, konfliktů s rodiči… Jak se v tom dospívající cítí? Co můžou změnit? Co je normální a co (a proč) by jim mohlo ublížit? Odpovědi na tyto otázky hledáme společně s dětmi právě v programu Trable dospívání.

PŘEDSUDKY (2. STUPEŇ)

Každý z nás se může v životě setkat (a s velkou pravděpodobností se setkal) s odmítnutím kvůli tomu, jakou má barvu pleti, jaké nosí oblečení, jakou poslouchá hudbu, jakou má barvu vlasů… Výčet by mohl být hodně

dlouhý. Odmítnutí, neférové jednání a znevýhodnění osob, které je zdůvodněno tím, že je někdo „jiný“ než „normální“ se nazývá diskriminace. Cílem našeho programu, je otevřít téma předsudků a diskriminace na osobní rovině. Pomoci dětem uvědomit si, co předsudky vytváří, jaký je jejich přístup k nim a jak s nimi můžou pracovat, aby neohrožovaly jejich vztahy s druhými lidmi.

IMAGE A CHARAKTER (2. STUPEŇ)

Pro mladé lidi dnes bývá důležitější vnější vzhled po vzoru „velkých hvězd“ než vnitřní hodnota člověka. V tomto programu se společně s dětmi zamýšlíme nad mírou důležitosti „Image“ a vzhledu v našem životě, nad tématem sebepřijetí a také rozvoje charakterových vlastností a jejich přínosu pro život.

ROZHODOVÁNÍ (2. STUPEŇ)

Naše rozhodování jsou z velké části ovlivněna našimi hodnotami. Pokud jsou naše hodnoty postaveny na špatných základech, ovlivní to naše rozhodování a můžeme se rozhodovat, v dlouhodobém hledisku, špatně. Pro správná rozhodnutí je důležité mít správně nastavený hodnotový žebříček (systém). A o tomto principu diskutujeme a zkoušíme praktická „cvičení“ s dětmi v programu Rozhodování.

PENÍZE (2. STUPEŇ)

Cílem tohoto programu je pomoci dětem ujasnit si postoj k penězům a vnímání potřeb lidí kolem nás. Děti se zamýšlejí nad otázkou „Jak můžou peníze změnit život člověka?“. Diskutují nad problémem „života na dluh“. Ujasní si, že peníze samy o sobě nejsou špatné. Jestliže však nejsou správně používány, mohou být nebezpečné. Seznámí se s některými organizacemi, které pomáhají (např. Člověk v tísni, Nadace mezinárodní potřeby…). Jsou motivovány k dárcovství a pomoci, tam, kde je to potřeba.

AIDS-VZTAHY-SEX (2. STUPEŇ)

V úvodu programu hovoříme všeobecně o nemoci AIDS, jejím vzniku a rozšíření. Seznamujeme studenty se statistickými údaji ze světa i z naší republiky. Mluvíme o rizikovém způsobu chování, cestách přenosu viru HIV, který způsobuje onemocnění AIDS a zároveň o prevenci. Program představuje fakta v takovém kontextu, aby studenti viděli sex z hlediska zdraví, vztahů a jejich dlouhodobé budoucnosti. Program také povzbuzuje studenty ke zdrženlivosti a ukazuje, že panenství je vzácný dar pro milovaného člověka. Hovoříme o důvodech k věrnosti, o lásce, osobní odpovědnosti a také osobní volbě. Ukazujeme, že jedinou zcela spolehlivou prevencí je manželská věrnost a sexuální zdrženlivost před manželstvím. Zmiňujeme se také o antikoncepci a přirozeném plánování rodičovství. Kromě problematiky AIDS se dotýkáme i souvisejících problémů, jako jsou drogy, pornografie, pohlavní zneužívání, pohlavní nemoci a další negativní jevy. Studenti mají příležitost se anonymně ptát na věci, které v rámci tématu zajímají.

Zdroj: https://pavucina.net/programy-prevence-rizikoveho-chovani-pro-zs-a-ss/preventivni-program-eticky-kompas/#

P3. BESEDY S MĚSTSKOU POLICIÍ OSTRAVA

Příloha č. 3

1. TŘÍDA – PRVŇÁČCI V BEZPEČÍ

V interaktivní besedě upozorníme děti na rizikové situace, se kterými se mohou setkat cestou ze školy a v době, kdy jsou doma samy. Pomocí her, do kterých se děti aktivně zapojují, si osvojují správné návyky bezpečného chování v každodenním životě.

2. TŘÍDA – ŽIVOT I HRA, MAJÍ PRAVIDLA

Děti se v besedě dozvědí, proč vznikla pravidla, kdo dohlíží ve skutečném životě na jejich dodržování a co se může stát, když je porušíme.

3. TŘÍDA – MALÝ KRIMINALISTA (ZÁKLADY KRIMINALISTIKY A SVĚDECTVÍ)

Cvičení je zaměřeno na rozvoj pozornosti a paměti. Cílem je, aby si děti prostřednictvím hry naučily zapamatovat si důležité informace, pokud se stanou svědky protiprávního činu. Cvičení je zaměřeno především na schopnost slovně nebo písemně popsat osoby, věci, vozidla nebo místo trestného činu. Praktické nacvičování konkrétních dovedností probíhá pomocí modelové situace za využití pracovních listů. Děti zde pracují v menších skupinkách.

4. TŘÍDA – STRÁŽNÍK, MŮJ POMOCNÍK

Cílem besedy je seznámit děti s nutností dodržování jednotlivých zákonů a právních norem v běžných životních situacích. Formou diskuse po shlédnutých videoukázkách strážníci žákům vysvětlují jednotlivé modelové situace. Děti získávají základní informace také o funkci integrovaného záchranného systému a linkách tísňového volání.

5. TŘÍDA – INTERNET? PROČ NE

Strážníci s dětmi v besedě shrnou základy vhodného užívání internetu a sociálních sítí, zopakují s nimi důležité informace k zabezpečení počítače nebo mobilního telefonu. Také se dotknou otázky, proč mají mít rodiče přístup do jejich telefonů a aplikací.

6. TŘÍDA – AGRESIVNÍ CHOVÁNÍ

Cílem besedy je upozornit žáky na zdánlivě nevinné hry, které mohou končit až spácháním trestného činu. Strážníci vysvětlují samotný pojem šikany, její následky, jak pomoci oběti a na koho se obrátit.

7. TŘÍDA – NETIKETA, RIZIKA INTERNETU A SOCIÁLNÍCH SÍTÍ

Cílem besedy je ukázat možnosti a způsoby práce v online prostředí tak, aby byl internet a sociální sítě dobrý sluha, nikoliv špatný pán. Strážníci nahlédnou s dětmi do problematiky šikany, stalkingu, groomingu a kyberkriminality. V besedě se také dozvědí, jak pomoci oběti kybernetické kriminality a na koho se obrátit, když budou potřebovat sami pomoc odborníků.

8. TŘÍDA – PRÁVNÍ POVĚDOMÍ

Cílem besedy je seznámit žáky s právní a trestní odpovědnosti. Základy právního vědomí jsou orientovány zejména na přestupkový zákon a odpovědnost mládeže mezi 15. až 18. rokem věku za protiprávní jednání.

9. TŘÍDA – ZÁJMY CHRÁNĚNÉ TRESTNÍM ZÁKONEM

Přednáška je zaměřena na seznámení žáků se zájmy chráněnými trestním zákonem, s definicí trestného činu a se strukturou trestního zákoníku. Žáci zjišťují postoje ostatních a rozvíjejí toleranci k odlišným názorům, přehodnocují vybrané trestné činy podle svého žebříčku hodnot.

Zdroj: https://mpostrava.cz/prevence/besedy-pro-zaky/113-zakladni-skoly

P4. TŘÍDNÍ HODINY

Příloha č. 4

Jedním z úkolů třídního učitele je budovat pozitivní klima školní třídy, kultivovat vztahy mezi žáky, rozvíjet jejich potenciál.

Třídnické hodiny poskytují příležitost pro pravidelnou práci se vztahy uvnitř třídy. Tyto hodiny lze využít také pro řešení aktuálních problémů třídy. Mají-li žáci možnost pravidelně se vyjádřit k tomu, co se jim líbí nebo nelíbí ve třídě, může se předejít mnoha problémům.

Třídnické hodiny je vhodné vést interaktivně, v reakci na aktuální potřeby třídy a žáků a nedirektivně. Díky tomu se zvýší aktivita žáků, žáci získají pocit, že mají vliv na své okolí, naučí se řešit problémy a přistupovat k nim zodpovědně. Pro třídnickou hodinu se osvědčilo sezení v komunitním kruhu.

Pro účely třídnických hodin je vhodné vytvořit si pravidla komunikace, která umožňují jejich hladší průběh. Při společné tvorbě těchto pravidel je zajištěna i větší ochota ze strany žáků se jimi řídit.

Třídnické hodiny mohou mít různou podobu. Doporučovaná struktura by měla zahrnovat úvodní aktivitu, jejímž smyslem je žáky zklidnit nebo naopak probudit a naladit na další práci. Dalším krokem je aktivita, která souvisí s tématem třídnické hodiny a která většinou přináší žákům různé prožitky a také nové zkušenosti. Nakonec by mělo proběhnout ukončení třídnické hodiny, které se zaměřuje na upevnění získaných dovedností a na vyjádření toho, čím děti třídnická hodina obohatila.

Zdroj: metodika Práce s třídním kolektivem, Mgr. Friedlová Kari, Mgr. Jurová Lucia, ,Mgr. Lindovská Lenka, Mgr. Macková Petra, Mgr. Urbancová Martina

DOPORUČENÉ ZDROJE

- Mgr. Friedlová Karin, Mgr. Jurová Lucia, Mgr. Lindovská Lenka, Mgr. Macková Petra, Mgr Urbancová Martina: Práce s třídním kolektivem http://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/metodika_6.pdf
- Třída v pohodě, nápadník pro podporu dobrých vztahů mezi žáky
- https://www.ucimeonline.cz/courses/66-tridnicka-hodina-online-i-prezencne/
- https://www.ucimeonline.cz/courses/89-jak-pomoci-detem-poprat-se-se-stresem/
- https://www.ucimeonline.cz/courses/83-osetreni-specialnich-vzdelavacich-potreb-zaku-ve-vzdelavacim-procesu/
- https://www.eduin.cz/clanky/educast-o-wellbeingu-s-lenkou-felcmanovou/
- https://zapojmevsechny.cz/
- https://www.podporainkluze.cz/
- https://dusevnizdravi.edu.cz/
- M. Dubec: Třídnické hodiny http://www.odyssea.cz/
- Program proti šikanování ZŠ Krestova
- Čapek, Robert. *Třídní klima a školní klima*. Praha: Grada, 2010. Pedagogika (Grada). ISBN 9788024727424
- Čapek, Robert. *Učitel a rodič: spolupráce, třídní schůzka, komunikace*. Praha: Grada, 2013. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4640-1.
- Kopřiva, Pavel. *Respektovat a být respektován*. 3. vyd. Kroměříž: Spirála, 2008. ISBN 978-80-904030-0-0.

- Gordon, Thomas. *Škola bez poražených: praktická příručka efektivní komunikace mezi učitelem a žákem*. Přeložil Julie ŽEMLOVÁ. Praha: Malvern, 2015. ISBN 978-80-7530-006-5.
- Reitmayerová, Eva a Věra Broumová. *Cílená zpětná vazba: metody pro vedoucí skupin a učitele*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007, 173 s. ISBN 978-80-7367-317-8.
- Karns, Michelle. Jak budovat dobrý vztah mezi učitelem a žákem: zásady a cvičení. Vyd. 1. Praha: Portál, 1995, 151 s. Zásady a cvičení. ISBN 80-717-8032-4.

P5. TŘÍDNÍ PRAVIDLA

Příloha č. 5

<table>
<tr><th colspan="3">TŘÍDNÍ PRAVIDLA JSOU PRAVIDLY SOUŽITÍ ŽÁKŮ VE TŘÍDĚ</th></tr>
<tr><td colspan="3">• Nekopírují pravidla školního řádu.
• Měla by vznikat na základě potřeb žáků, aby se žáci ve třídě cítili bezpečně a příjemně.
• Jsou v souladu s pravidly školního řádu a s pravidly slušného chování.</td></tr>
<tr><th colspan="3">JAK PRAVIDLA FORMULOVAT?</th></tr>
<tr><td>Konkrétně</td><td>Pozitivně (je-li to možné)</td><td>Efektivně</td></tr>
<tr><td>Chováme se k sobě hezky. (nekonkrétní)

Oslovujeme se křestním jménem nebo vyžádanou přezdívkou. (konkrétní)</td><td>Nepůjčujeme si věci od druhých, dokud se nezeptáme. (negativní)

Když si chci něco od někoho půjčit, tak se zeptám. (pozitivní)</td><td>Tři až pět konkrétních pozitivně formulovaných pravidel.</td></tr>
<tr><th colspan="3">ABY PRAVIDLA VE TŘÍDĚ FUNGOVALA</th></tr>
<tr><td colspan="2">1. Správcovství jednotlivých pravidel</td><td>Pečovat o pravidlo znamená sám ho dodržovat a ve chvíli, kdy ho někdo poruší, na to reagovat. Jednotliví správci by měli ke „svému“ pravidlu připsat své jméno.</td></tr>
<tr><td colspan="2">2. Oceňování za dodržování pravidel</td><td>Oceňujeme popisným jazykem:
„Zaznamenala jsem, že dnes jste si neskákali do řeči. Díky tomu se nám mnohem lépe pracovalo.“</td></tr>
<tr><td colspan="2">3. Upozorňování na porušování pravidel</td><td>S ohledem na danou situaci. Je potřeba být důslední, ale ne za každou cenu (narušení probíhající aktivity apod.)</td></tr>
<tr><td colspan="2">4. Kampaň na podporu jednotlivých pravidel</td><td>Zaměření se v určitém časovém úseku (např. 1 měsíc) na jedno konkrétní pravidlo. 1 měsíc se budeme snažit podle tohoto pravidla chovat. Občas reflektujeme, jak pravidlo funguje, případně žáci přináší návrhy na zlepšení jeho fungování. Na závěr kampaně proběhne společné hodnocení, jak pravidlo fungovalo.</td></tr>
<tr><td colspan="3">5. Pravidla platí i pro učitele</td></tr>
<tr><td colspan="2">6. Zviditelnění</td><td>Pravidla jsou vyvěšena ve třídě na viditelném místě.</td></tr>
<tr><td colspan="2">7. Jak může učitel reagovat na porušování pravidel?</td><td>Popisný jazyk. Popis situace s odkazem na porušované pravidlo. Komunikační zpětná vazba: popis situace a pocit, který to v učiteli vyvolalo.</td></tr>
<tr><th colspan="3">DOPORUČENÝ POSTUP TVORBY PRAVIDEL</th></tr>
<tr><td colspan="3">1. Smysl pravidel – proč jsou tu pravidla žáci sami formulují odpovědi.
2. Brainstorming, brainpool, snowballing – návrhy pravidel.
3. Shoda většiny na 3–5 pravidlech.
4. Vizualizace pravidel – pomocí vět, piktogramů, obrázků, fotografií, …
5. Slavnostní podpis všech žáků a učitele pod zvolená pravidla.
6. Vyvěšení pravidel ve třídě na viditelném místě.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Termín realizace: začátek září</td></tr>
</table>

P6. PROJEKT MALÍ A VELCÍ KAMARÁDI

Příloha č. 6

Celoroční projekt je platformou pro rozvoj spolupráce mezi žáky nejnižšího a nejvyššího ročníku naší základní školy. Při společných aktivitách se tyto různé věkové skupiny navzájem obohacují, inspirují, pomáhají si. Hry, sportovní, hudební a výtvarná setkání jsou přirozeným prostředím, v nichž se žáci učí partnerské komunikaci, naslouchání, vzájemnému respektu, uznání a empatii. Projekt je jedním z kamenů cílené a efektivní nespecifické primární prevence rizikových projevů chování na naší škole. U žáků i učitelů posiluje pocit sounáležitosti a hrdosti na školu a její tradice.

Projekt začíná vždy v září slavnostním vítáním prvňáčků a končí v červnu slavnostním loučením s deváťáky. Plán akcí není pevně stanoven, v každém školním roce může být jiný, záleží na domluvě třídních učitelek prvních a devátých tříd. Stálicí bývají podzimní draci, Mikuláš, vánoční setkání, velikonoční tvoření a předávání knih pohádek, které v rámci projektu ve výtvarné výchově napsali a ilustrovali žáci devátého ročníku.

Z pestré sbírky realizovaných aktivit lze ještě zmínit Halloween, pomoc s přípravou výrobků na vánoční jarmark, Den dětí, školní výlet.

Dokumentaci projektu najdete na webových stránkách školy www.zskrestova.cz.

P7. SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY A WEBOVÝCH ODKAZŮ

Příloha č. 7

LITERATURA

[1] Bendl, S *Prevence a řešení šikany ve škole.* 1. vydání. Praha: ISV nakladatelství, 2003. 197 s. ISBN 80-86642-08-9.

[2] Čapek, R.: *Třídní klima a školní klima*. Praha: GradaPublishing, 2010.

[3] Čapek, Robert. *Učitel a rodič: spolupráce, třídní schůzka, komunikace*. Praha: Grada, 2013. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4640-1.

[4] Ginnis, Paul. *Efektivní výukové nástroje pro učitele: strategie pro zvýšení úspěšnosti každého žáka = The teacher's toolkit : raise classroom achievement with strategies for every learner*. Ilustroval Les Evans. Praha: ve spolupráci s nakladatelstvím Martina Romana a projektem Čtení pomáhá vydala EDUkační LABoratoř, 2017. ISBN 9788090608269.

[5] Gordon, Thomas. *Škola bez poražených: praktická příručka efektivní komunikace mezi učitelem a žákem*. Přeložil Julie Žemlová. Praha: Malvern, 2015. ISBN 978-80-7530-006-5.

[6] Hermochová, S. *Hry pro život 1.* 1. vydání. Praha: Portál, 1994. 176s. ISBN 80-85282-79-8.

[7] Hermochová, S. *Hry pro život 2.* 1. vydání. Praha: Portál, 1994. 146s. ISBN 80-85282-80-1.

[8] Karnsová, N. *Jak budovat dobrý vztah mezi učitelem a žákem.* 1. vydání. Praha: Portál, 1995.152s. ISBN 80-7178-032-4.

[9] Kasíková, Hana. *Kooperativní učení, kooperativní škola*. Vyd. 2., rozš. a aktualiz. Praha: Portál, 2010, 151 s. ISBN 978-807-3677-121.

[10] Kolář, M. *Nová cesta k léčbě šikany* 1. Vydání. Praha: Portál, 2011. 336s. ISBN 978-80-7367-871-5.

[11] Kopřiva, Pavel. *Respektovat a být respektován*. 3. vyd. Kroměříž: Spirála, 2008. ISBN 97880904030-0-0.

[12] Kyriacou, Chris. *Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2012, 164 s. ISBN 978-80-262-0052-9.

[13] Kyriacou, Chris. *Řešení výchovných problémů ve škole*. Vyd. 1. Překlad Dagmar Tomková. Praha: Portál, 2005, 151 s. Pedagogická praxe. ISBN 80-717-8945-3.

[14] Miovský, M., Adámková, T., Barták, M., Čablová, L., Čech, T., Doležalová, P. et al. (2015). *Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování* (2nd ed.). Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze v Nakladatelství Lidové noviny.

[15] Miovský, M., Aujezká, A., Burešová, I., Čablová, L., Červenková, E., Jírová Exnerová, M. et al. (2015). *Programy a intervence školské prevence rizikového chování v praxi* (2nd ed.). Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze v Nakladatelství Lidové noviny. 25

[16] Miovský, M., Gabrhelík, R., Charvát, M., Šťastná, L., Jurystová, L. & Pavlas Martanová, V. (2015). *Kvalita a efektivita v prevenci rizikového chování dětí a dospívajících*. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze v Nakladatelství Lidové noviny.

[17] Miovský, M., Skácelová, L., Čablová, L., Veselá, M., & Zapletalová, J. (2012). *Návrh doporučené struktury minimálního preventivního programu prevence rizikového chování pro základní školy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.

[18] Miovský, M., Skácelová, L., Zapletalová, J., Novák, P., Barták, M., Bártík, P. et al. (2015). *Prevence rizikového chování ve školství* (2nd ed.). Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze v Nakladatelství Lidové noviny.

[19] Reitmayerová, Eva a Věra Broumová. *Cílená zpětná vazba: metody pro vedoucí skupin a učitele*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007, 173 s. ISBN 978-80-7367-317-8.

[20] Šimanovský, Z. *Hry pro zvládání agresivity a neklidu.* 2. vydání. Praha: Portál, 2008. 176 s. ISBN 978-80-7367-426-7.

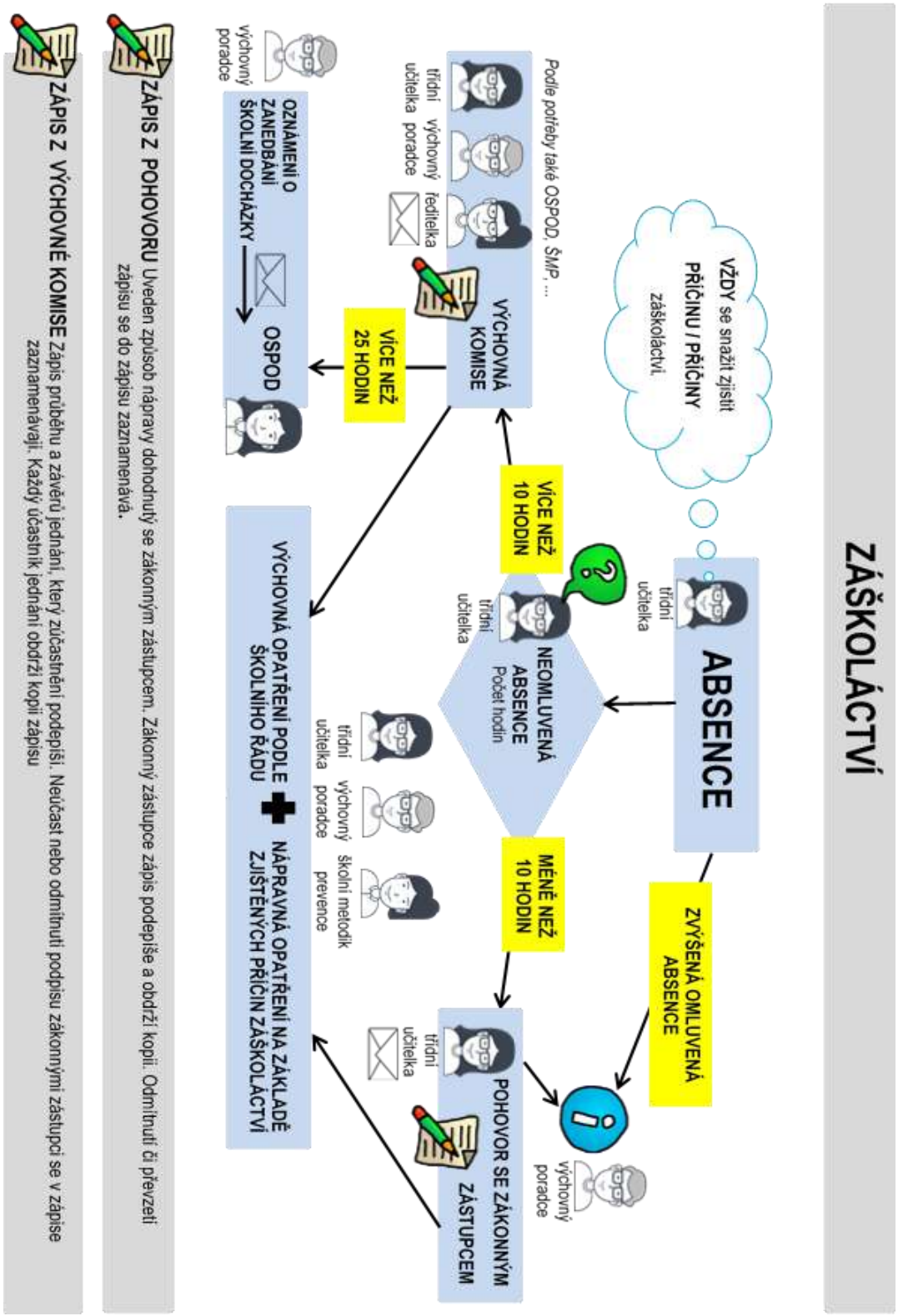
[21] Wiliam, Dylan a Siobhán Leahy. *Zavádění formativního hodnocení: praktické techniky pro základní a střední školy*. Druhé revidované vydání. Praha: ve spolupráci s nakladatelstvím Martina Romana a projektem Čtení pomáhá vydala EDUkační LABoratoř, 2016. ISBN 978-80-906082-7-6

ODKAZY

[1] http://www.minimalizacesikany.cz/ šikana
[2] http://www.e-bezpeci.cz/ nebezpečné komunikační praktiky
[3] http://www.saferinternet.cz/ nebezpečné komunikační praktiky
[4] http://www.bezpecne-online.cz/ nebezpečné komunikační praktiky
[5] http://www.etickavychova.cz/ portál pro etickou výchovu
[6] http://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/metodika_6.pdf metodika Práce s třídním kolektivem
[7] http://varianty.cz/ inkluze, interkulturní vzdělávání, globální rozvojové vzdělávání, migrace
[8] http://www.inkluze.upol.cz/portal/ systémová podpora inkluzivního vzdělávání
[9] https://www.scio.cz/ Nápadník pro podporu dobrých vztahů ve třídě – Třída v pohodě – zdarma ke stažení
[10] https://www.ochrance.cz/, veřejný ochránce práv
[11] https://www.ncbi.cz/, Národní centrum bezpečnějšího internetu
[12] http://www.e-nebezpeci.cz/, vzdělávací aktivity pro učitele všech typů škol
[13] http://www.anabell.cz/ poruchy příjmu potravy
[14] http://www.msmt.cz/ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
[15] https://www.ucimeonline.cz/courses/66-tridnicka-hodina-online-i-prezencne/
[16] https://www.ucimeonline.cz/courses/89-jak-pomoci-detem-poprat-se-se-stresem/
[17]https://www.ucimeonline.cz/courses/83-osetreni-specialnich-vzdelavacich-potreb-zaku-ve-vzdelavacim-procesu/
[18] https://www.eduin.cz/clanky/educast-o-wellbeingu-s-lenkou-felcmanovou/
[19] https://zapojmevsechny.cz/
[20] https://www.podporainkluze.cz/
[21] https://dusevnizdravi.edu.cz/
[22] https://nevypustdusi.cz/
[23] https://www.societyforall.cz/pbis#ctaTargetProjectLibrary pozitivní podpora chování – plakátky
[24] https://www.odyssea.cz/
[25] https://www.centrumlocika.cz/
[26] https://www.detstvibeznasili.cz/
[27] https://www.wellbeingveskole.cz/
[28] https://inkluzivniskola.cz/napadnik-scio nápadník aktivit do třídy

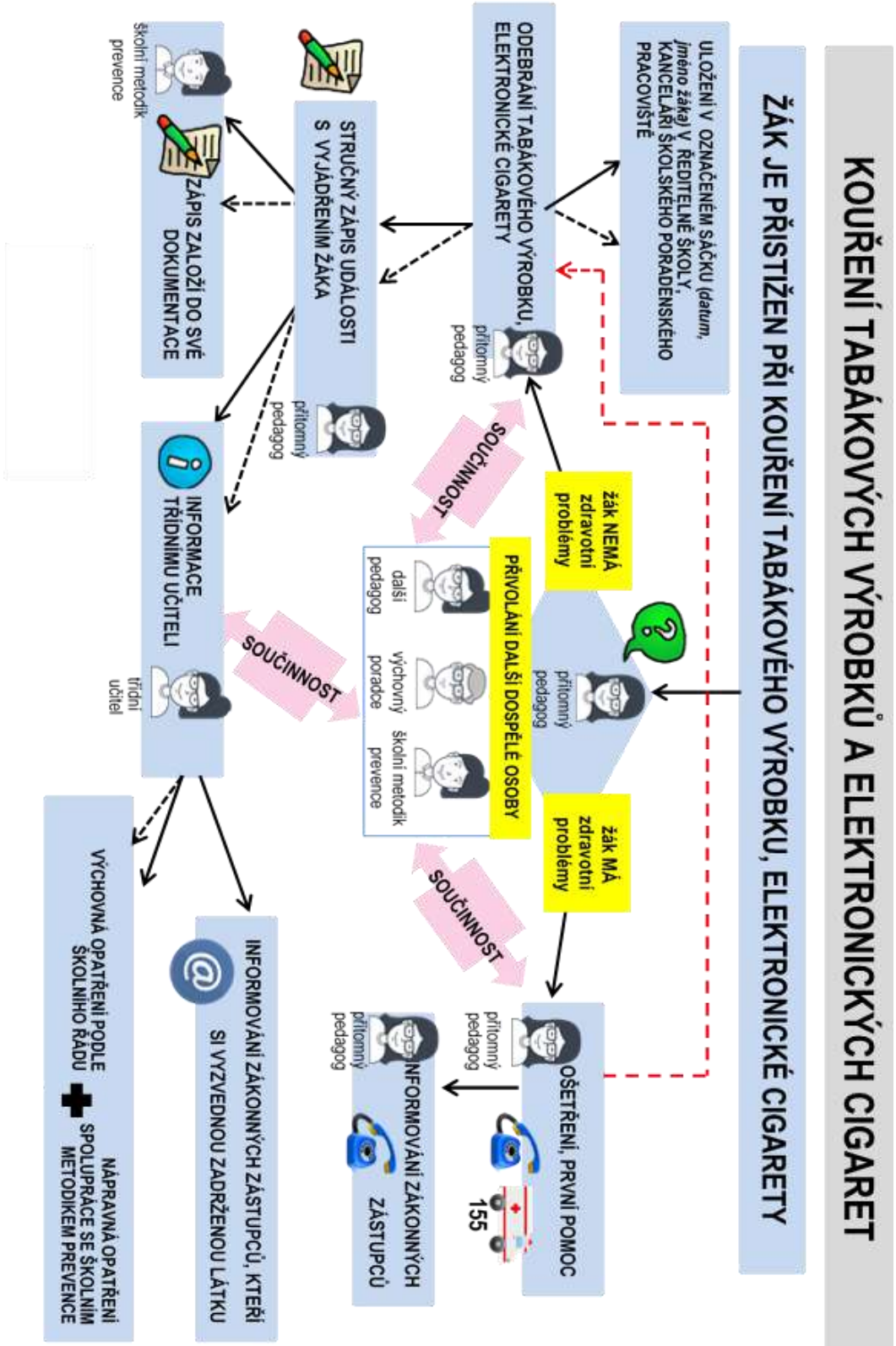
P8. KRIZOVÝ PLÁN: ZÁŠKOLÁCTVÍ

Příloha č. 8

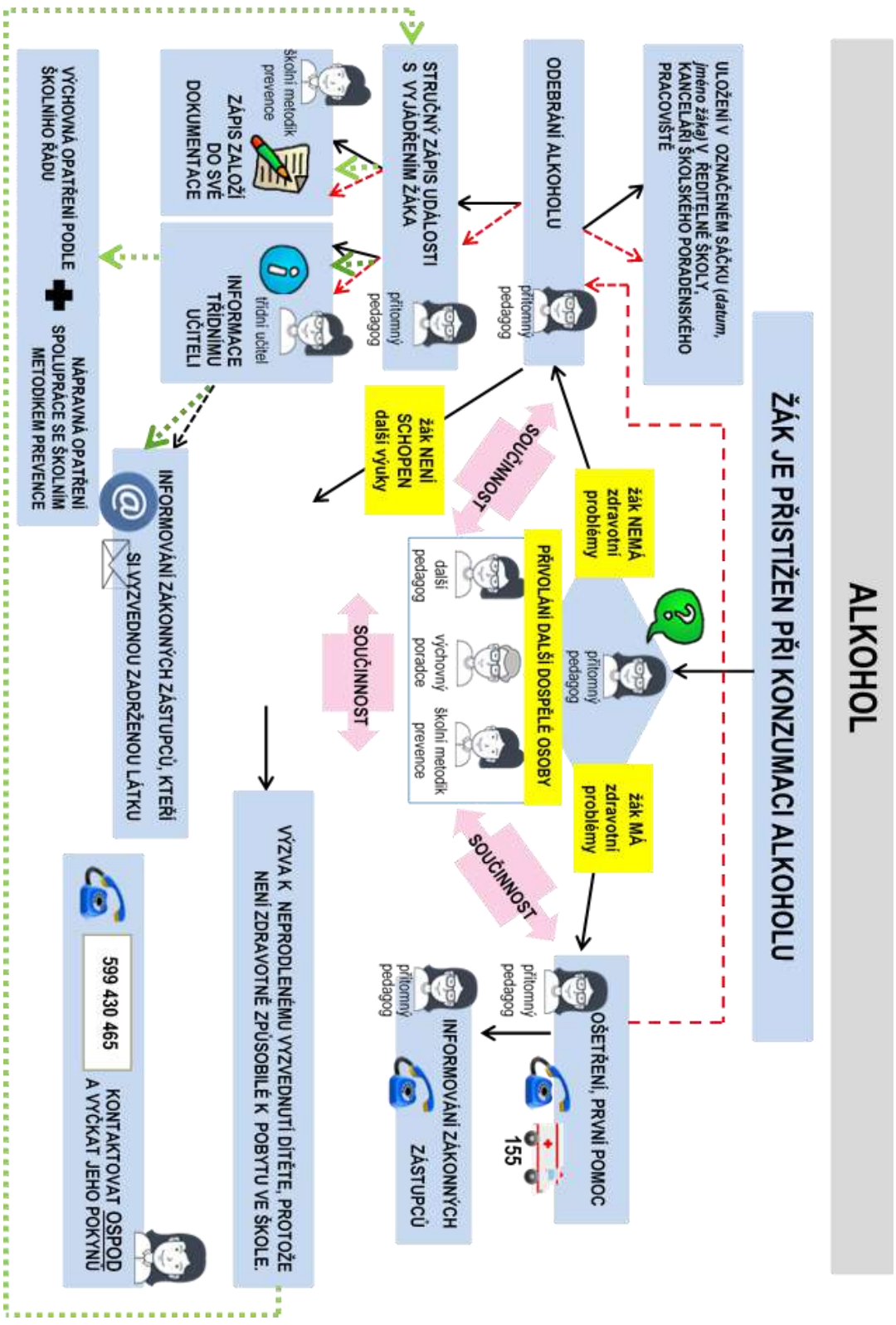
P9. KRIZOVÝ PLÁN: KOUŘENÍ TABÁKOVÝCH VÝROBKŮ A ELEKTRON. CIGARET

Příloha č. 9

P10. KRIZOVÝ PLÁN: ALKOHOL

Příloha č. 10

P11. KARTA KID – KARTA K IDENTIFIKACI ŠPATNÉHO ZACHÁZENÍ S DĚTMI

Příloha č. 11

K ČEMU JE KARTA

Karta

- poskytuje vodítka k identifikaci akutního ohrožení života, bezpečí a zdraví dítěte
- popisuje postup, jak zajistit ochranu dítěte v souladu s jeho nejlepším zájmem a platnými právními předpisy v případě akutního a chronického ohrožení

CO JE ŠPATNÉ ZACHÁZENÍ S DĚTMI

Obětí špatného zacházení se může stát každé dítě.

Za špatné zacházení se považuje chování, kterého se vůči dítěti dopouští někdo, koho dítě zná, kdo mu je blízký, kdo o něj má pečovat a chránit ho. Trauma způsobené špatným zacházením může mít vliv nejen na aktuální fyzický a psychický stav dítěte, ale má devastující dopad i na jeho vývoj. Může jej negativně ovlivňovat po celý zbytek života.

Děti velmi malé, izolované, se zdravotním postižením, sníženou komunikační schopností (např. s odlišným mateřským jazykem) či jinak zranitelné, jsou ohrožené špatným zacházením mnohem častěji. Může pro ně být obtížnější pojmenovat, co se jim v životě děje, a požádat o pomoc. Vůči jejich potřebám je nutná zvýšená vnímavost.

Je proto zásadní, aby každý z nás, kdo je dítěti blízko, včas reagoval na podezření týkající se možného špatného zacházení.

MÁM DŮVODNÉ PODEZŘENÍ

Pokud jste se stali svědkem špatného zacházení s dítětem a/nebo máte důvěryhodné informace o tom, že by nějaké dítě mohlo být ohrožené špatným zacházením, je třeba bezodkladně jednat dle postupů uvedených níže.

Vaše nečinnost může ohrozit dítě a v určitých situacích může být i trestným činem.

CO MŮŽEME UDĚLAT OBECNĚ

- Buďme všímaví k životu a potřebám dětí.
- Vytvářejme pro děti bezpečné prostředí s důrazem na dobré mezilidské vztahy.
- Vyhledejme pro ohrožené dítě včas pomoc.

Rozsah informací týkajících se stavu dítěte se může lišit s ohledem na to, v jaké roli se s dítětem profesně setkáváme. Přesto je důležité jakýmkoliv dále uvedeným projevům věnovat zvýšenou pozornost.

FYZICKÉ ZNAKY ŠPATNÉHO ZACHÁZENÍ

- Poranění na kůži (modřiny, šrámy, řezné rány, škrábance, popáleniny, otoky, lysiny), obzvláště vyskytují-li se opakovaně.
- Zranění neodpovídající poskytnutému vysvětlení jejich vzniku.
- Nošení oblečení neodpovídajícího povětrnostním podmínkám za možným účelem zakrytí zranění.
- Poranění v oblasti intimních partií projevující se např. problémy se sezením na židli nebo při pohybových aktivitách.
- Časté bolesti břicha a nevolnost.
- Náhlá změna váhy.
- Časté bolesti hlavy.
- Těhotenství dívek mladších 15 let.
- Neléčené zdravotní problémy a zanedbání potřebné zdravotní péče.
- Špatný celkový fyzický stav:
  - Chronicky hladové, unavené nebo apatické dítě.
  - Zanedbaná hygiena těla a oděvu.

ZNAKY ŠPATNÉHO ZACHÁZENÍ PROJEVUJÍCÍ SE V CHOVÁNÍ DÍTĚTE

Na dítě vykazující neobvyklé nebo výchovně náročné chování je potřeba pohlížet především jako na dítě, které může být v obtížné situaci a potřebuje naši pozornost a pomoc.

- Sdělení dítěte o špatném zacházení.
- Opakovaný kresebný, psaný či herní projev zobrazující násilí či zneužívání popř. další projevy špatného zacházení.
- Častá neomluvená nebo nedůvěryhodně zdůvodněná nepřítomnost dítěte ve škole.
- Významná a nevysvětlitelná opoždění ve fyzickém, emocionálním nebo duševním vývoji dítěte.
- Neobvyklé změny v chování (např. náhlý pokles vzdělávacích výsledků, nervozita, deprese, stažení se, hyperaktivita, snížená pozornost, apatie, častá únava, agresivita, pomočování).

- Konzumace návykových látek, nadměrné užívání technologií, hazardní hraní a další projevy závislostního chování.
- Sebepoškozování nebo sebevražedné chování či tendence, ubližování druhým či zvířatům.
- Nekonzistentní nebo nepravděpodobné vysvětlení zranění či neschopnost vzpomenout si na jeho příčinu.
- Neochota jít domů a/nebo ostražitost či strach z rodičů nebo osob, se kterými dítě sdílí domácnost.
- Neobvyklý strach z běžného fyzického kontaktu s dospělými a/nebo vrstevníky.
- Věku neodpovídající sexuální aktivita (např. dotýkání se intimních partií dospělých, tření pohlavních orgánů o dospělé, nadměrná masturbace, promiskuita).
- Špatná péče o sebe či zanedbaná osobní hygiena.
- Vlastnění drahých dárků či peněz nedůvěryhodného původu (např. „dostal/a jsem to od kamaráda“).
- Nápadnosti ve stravovacích návycích (odmítání jídla či přejídání).
- Předčasné převzetí pečovatelské role, snaha chránit ostatní rodinné příslušníky.

ZNAKY RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ PEČUJÍCÍCH OSOB

- Nezabezpečování základních potřeb dítěte (strava, oblečení, osobní hygiena, spánek, dohled nad dítětem) v míře, která přímo ohrožuje dítě.
- Nevhodné chování k dítěti (používání fyzických trestů, vyhrožování, zastrašování, nadávání, křik, ponižování atp.)
- Vysvětlení ohledně zranění dítěte či jeho fyzického stavu je nedůvěryhodné a povaha zranění naznačuje, že dítěte může být bezprostředně ohroženo.
- Osoba zajišťující péči o dítě je aktuálně pod vlivem alkoholu a/nebo drog či její fyzický a/nebo duševní stav negativně ovlivňuje její schopnost dohlížet na dítě, chránit ho a poskytovat mu péči.
- Násilí mezi rodiči či osobami, které s dítětem sdílejí společnou domácnost
- Nápadně ochranitelské a omezující chování a zvýšená snaha o kontrolu nad tím, co dítě dělá nebo s kým je.
- Výchovné metody zahrnující kruté nebo nedůstojné chování vůči dítěti (např. zavírání do sklepa, odpírání přístupu do domácnosti, dítě je nuceno jíst ze země atp.).

POSTUP POMOCI OHROŽENÉMU DÍTĚTI

AKUTNÍ BEZPROSTŘEDNÍ OHROŽENÍ

Jedná se o situace, které mají charakter bezprostředního ohrožení zdraví nebo života dítěte (intervence ve prospěch dítěte je neodkladná a je nutné splnit oznamovací povinnost – tzn. bezodkladně informovat OSPOD a Policii ČR a/nebo státní zastupitelství).

Ohlašující osoba se setká s chováním splňujícím znaky ohrožení dítěte blízkou osobou:

- je přítomná napadení dítěte (např. při příchodu/odchodu dítěte ze školy),
- je v kontaktu s dítětem bezprostředně po napadení,
- dítě pojmenuje situaci, která splňuje znaky špatného zacházení bezprostředně ohrožující zdraví nebo život ze strany pečující osoby,
- na dítěti jsou viditelné znaky špatného zacházení bezprostředně ohrožující jeho zdraví nebo život.

CHRONICKÉ OHROŽENÍ

Jedná se o situace, které mohou mít dlouhodobý vliv na zdraví a vývoj dítěte. Dítě vykazuje znaky chronického špatného zacházení (rizikového chování) a/nebo sděluje informace vypovídající o tom, že bylo vystaveno špatnému zacházení, byť není bezprostředně ohroženo (násilí mezi členy rodiny, častá migrace rodiny a/nebo bytová nestabilita, špatné zacházení vyplývající ze snížených rodičovských kompetencí pečovatelů, experimentování s návykovými látkami atp.).

DOPORUČENÝ POSTUP

- Zajistit bezpečí dítěte (fyzické i emocionální).
- Je-li potřeba, poskytnout první pomoc a zajistit lékařskou péči prostřednictvím zdravotnické záchranné služby.
- Kontaktovat orgán sociálně-právní ochrany dětí a Policii ČR, nejlépe příslušníka Služby kriminální policie a vyšetřování se zaměřením na trestné činy páchané na dětech, a/nebo státní zastupitelství a postupovat podle jejich instrukcí.
- V případě, kdy byly incidentu špatného zacházení (např. napadení dítěte při příchodu/odchodu ze školy) přítomné jiné děti, zajistit v kontaktu s jejich zákonnými zástupci, popř. ve spolupráci s OSPOD a/nebo orgány činnými v trestním řízení, jejich bezpečí a psychickou pohodu (např. zprostředkováním služeb psychologa či jiného odborníka).
- Provést záznam události (Příloha č. 3 Metodiky včasné identifikace a podpory ohroženého dítěte).
- Konzultovat situaci dítěte s odborníky na kontaktech uvedených na následující straně. V případě, že bude vyhodnoceno, že se jedná o ohrožení dítěte, postupovat dále:
- Zajistit bezpečí dítěte a vyhodnotit míru jeho akutního ohrožení. Pokud je dítě aktuálně v péči osoby, která ho ohrozila/umožnila jeho ohrožení – v tomto případě postupovat, jako by dítě bylo ohroženo bezprostředně, viz informace v levé části.
- Kontaktovat orgán sociálně-právní ochrany dětí a dále postupovat v souladu s rozhodnutím/doporučením OSPOD.
- Provést záznam události (Příloha č. 3 Metodiky včasné identifikace a podpory ohroženého dítěte).

DŮLEŽITÉ KONTAKTY

Policie ČR
158

Zdravotnická záchranná služba
155

Městská policie
156 (nemusí být dostupná ve všech lokalitách)

Orgán sociálně-právní ochrany dítěte
Kontakt podle místní příslušnosti:
www.mpsv.cz/web/cz/kontakty-na-mpsv-krajske-urady-a-obce

SLUŽBY POSKYTUJÍCÍ ODBORNÉ KONZULTACE

Linka bezpečí
Linka pomoci dětem a mladistvým do 26 let
Nonstop/bezplatně: 116 111
www.linkabezpeci.cz

Bílý kruh bezpečí
Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí
Nonstop/bezplatně: 116 006
www.bkb.cz, www.domacinasili.cz

Linka pro rodinu a školu
Nonstop/bezplatně: 116 000
www.linkaztracenedite.cz

Interaktivní mapa ČR s kontakty pomoci pro děti a rodiny, které se ocitly v náročné situaci
Ohrožené dítě | Mapotic
www.ohrozenedite.cz

Portál s informacemi v oblasti primární prevence rizikového chování
www.prevence-info.cz

Portál s informacemi a kontakty v oblasti duševního zdraví
www.opatruj.se

Portál s kontakty na poradenské a další služby v oblasti závislostí
www.drogy-info.cz/mapa-pomoci

Portál s kontakty na intervenční centra poskytující služby osobám ohroženým násilím od osob vykázaných ze společného obydlí
www.mpsv.cz/intervencni-centra

Interaktivní katalog služeb pro rodiny a děti
www.pravonadetstvi.cz

KONTAKTY NA MÍSTNÍ SLUŽBY

(zde je možné doplnit kontakty na lokální služby – místní pracoviště OSPOD, krajského školního metodika primární prevence, Krajské ředitelství Policie ČR, lokální poradenské a další služby na pomoc ohroženým dětem a jejich rodinám)

Tento dokument vydává Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání,z.s. v rámci projektu Signály, který je financován Nadací České spořitelny.
© 2022 Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání, z.s

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY
MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ
MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY